

ĆMIĆ (9) *vb impf*

ćmić (8), **czmić** (1); *ćmić RejWiz, RejAp (3), SkarŻyw (2), GrabowSet, SkarKaz; czmić Leop. inf ćmić (3). ◇ praes 3 sg ćmi (1). ◇ 3 pl ćmią (2). ◇ praet 3 sg n ćmiło (1). ◇ fut 3 sg n będzie ćmiło (1). ◇ con 3 pl subst by ćmiły (1).*

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

1. *Zaciemniać, zasłaniać światło, gasić blask; adnubilare, adumbrare, caligare, inobscurare, inopacare, inumbrare, obcaecare, obducere, obnubilare, obscurare, obstruere, obumbrare, officere, offundere tenebras, offuscare, opacare, praestringere, umbrare Cn (7) :*

ćmić co komu (1): Y zátym vkaże się Pan Iezus ná powietrzu w obłokách/ nie tych co defzcz dáią y ćmią nam światłość łoneczną SkarKaz 6a.

W przen [co] (6) : Coż sie sftáło s thego márnego dymu/ gdy iuz nam poczynał ćmić to łóńce wieczne Páná náłzego/ á iż iuz zárażał to wdzięczne powietrze náuki y polthánowienia iego świętego? RejAp 78; Ktore [słowa] płowác śmieią/ y iálność ich ćmić/ wiary świętey dżiśieyły nieprzyiaciele SkarKaz 204a.

ćmić czym (1): że sie diábeł pilnie zázwdy o to ftárał [...] áby miał ínstrumentá swoie ná fwiecie/ áby ćmyły fáłefznemi wymyły swoiemi to iálné łóńce náłze/ áby zázwdy był świat ná probie wiernych od niewiernych. RejAp 66.

Fraza: »blask ćmi [komu]« (1): Bláfk od złotá nie ćmi mu poczćiwego wzroku/ A od cney powinności nie sftąpi ná kroku. RejWiz 7v.

Zwroty: »ćmić oczy« (2): o którym [Chrystusie] ácz wierzył iż był práwy Bog Syn Boży/ ále człowieczeńftwo widome/ ćmiło ielzcze oczy iego y wiarę. SkarŻyw 384; GrabowSet O.

»ćmić wzrok« = zaslepiac, pozbawiac rozsądku (1): RejWiz 7v cf Fraza.

2. *Tracić blask, ciemnieć, zaćmić się (1) : iáko słońce czmić/ ziemiá drzec mieli czáfu męki iego [Chrystusa] Leop Ps 17 arg.*

3. *Być źródłem światła, świecić (1) :*

Zwroty: »ćmić światłość« = rozsiewac światło (1): Iáko też o tym y Ezáiafz prorok nápiłał: Iż łóńce tám nie będzie ćmiło światłości iáfney/ á bláfk od miefiacá nie będzie iuz tám nigdy [Non erit tibi amplius sol ad lucendum per diem nec splendor lunae illuminabit te Vulg Is 60/19]/ ále Pan twoy iuz thám thobie będzie światłością wieczną/ á Bog twoy iálnoćią twoią. RejAp 186.

Formacje pochodne: szczmić, zaćmić; ćmieć; zaćmiać; zaćmiewać.